

Svar på skriftligt spörsmål SSS 121/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om regeringens åtgärder för att trygga äldreomsorgen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 121/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Petteri Orpo /saml. m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen lägga fram för att garantera kvaliteten och jämlikheten i tjänster för äldre och är åtgärderna sådana åtgärder som regeringen också kan genomföra och finansiera under denna regeringsperiod, och

hur och enligt vilken tidsplan ämnar regeringen öka attraktionskraften i social- och hälsovårdsbranschen och lösa de problem som gäller tillgången på tillräckliga omsorgs- och vårdpersonalresurser?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringsprogrammet för statsminister Antti Rinnes regering innehåller en stor mängd olika åtgärder som ska genomföras under regeringsperioden för att förbättra såväl den åldrande befolkningens hälsa och funktionsförmåga som tjänsterna för äldre.

Familje- och omsorgsministern har tillsatt en arbetsgrupp som ska bereda förslag till reform av tjänstehelheten för äldre personer och till förberedelser för befolkningens åldrande. Arbetsgruppens uppgift är att bereda förslag till behövliga ändringar i lagstiftningen inklusive konsekvensbedömningar före utgången av året. Dessutom lägger gruppen fram ett förslag till kvalitetsrekommendationer för 2020–2023 samt till långsiktiga åtgärder som anknyter till åldrande och som inte enbart omfattar social- och hälsovårdstjänsterna.

Regeringen har förbundit sig att avsevärt förbättra tjänsterna för äldre under denna regeringsperiod genom att i lag ta in en bindande vårdardimensionering (0,7) vid heldygnsomsorg för äldre. I dimensioneringen beaktas vårdberoendet samtidigt som personalens arbetsfördelning klarläggs med avseende på stödtjänster. En sakkunniggrupp som haft till uppgift att uppdatera äldreomsorgslagen gav den 3 oktober 2019 sitt förslag till hur målen i regeringsprogrammet ska kunna uppnås. Social- och hälsovårdsministeriet har den 4 oktober 2019 gett arbetsgruppens dimensioneringssektion till uppgift att bereda det enhälliga förslaget för remissbehandling. Efter remissförfarandet och behandlingen i rådet för bedömning av lagstiftningen kommer regeringen att lämna en proposition till riksdagen under höstsessionen. Lagen avses träda i kraft 2020 efter det att riksdagen har behandlat propositionen. Regeringen har förbundit sig att genomföra skrivningen i regeringsprogrammet om en bindande vårdardimensionering (0,7) inom serviceboende med heldygnsomsorg och reserverar i överensstämmelse med det beslut som

Svar på skriftligt spörsmål SSS 121/2019 rd

fattades vid budgetförhandlingarna ekonomiska resurser för detta i planen för de offentliga finanserna och budgeten.

De övriga helheterna som fordrar reformer bereds utifrån arbetsgruppens förslag före slutet av året, och anknytande ändringar i lagstiftningen presenteras för riksdagen under nästa vårsession. I ramarna för statsfinanserna har man förberett sig på en reform inom äldreomsorgen. Vid sidan av heldygnsoomsorgen kommer resurserna och kvaliteten på hemvården att stärkas. Även närståendevården vidareutvecklas. Förutom att mängden tjänster och resurser stärks, förbättras även tjänsternas innehåll och strukturer. Även för beredningen dessa reformer har man reserverat finansiering i ramarna för statsfinanserna. De eventuella anslagsbehoven för kommande år uppskattas i samband med framtida ramberedningar.

Många olika åtgärder vidtas för att förbättra tillgången på personal och öka attraktionskraften i branschen. Åtgärderna omfattar till exempel att förutse utbildningsbehov och utnyttja olika utbildningsvägar, uppdatera yrkeskompetensen för personer som varit arbetslösa eller av någon annan orsak borta från arbetslivet/branschen, skapa olika vägar till sysselsättning och utreda möjligheter att dra nytta av arbetsrelaterad invandring. Branschens attraktionskraft och grepp ökas genom att förbättra förutsättningarna för att utvecklas och avancera i arbetet, genom att reservera regionala vikarier som både privata och offentliga tjänsteproducenter kan anlita vid behov av flexibel arbetskraft, genom att ta i bruk ny teknik som minskar på mängden rutinmässigt arbete och på så sätt gör arbetet mer meningsfullt, och genom att öka möjligheterna att inverka på det egna arbetet till exempel genom att börja använda självstyrande grupper.

De ovan nämnda åtgärderna ingår även i olika program vars syfte är att höja sysselsättningsgraden och i genomförandet av vårdgarantin. Avsikten är att inkludera åtgärder vars mål är att öka branschens attraktivitet och utnyttja teknik i kvalitetsrekommendationen för tjänster för äldre, som för närvarande uppdateras, och delvis även i det sektorsövergripande åldersprogrammet för vilket ett anslag på 15 miljoner euro har reserverats i ramen.

Helsingfors 9.10.2019

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru